

Силабус курсу **Фіскальна політика**

Ступінь вищої освіти	- магістр
Галузь знань	- D «Бізнес, адміністрування і право»
Спеціальність	- D2 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» «Публічні фінанси»
Освітньо-наукова програма	
Рік навчання: I	Семестр: I
Кількість кредитів	5
Мова викладання	українська

Керівник курсу

ПІП

д.е.н., проф. Крисоватий Андрій Ігорович

Контактна інформація

krysovatty@gmail.com, +380673541835

Опис дисципліни

Дисципліна «Фіскальна політика» спрямована на формування у здобувачів системного розуміння сутності, цілей та інструментів державної фіскальної політики як ключового механізму регулювання соціально - економічного розвитку. Вона забезпечує глибоке засвоєння теоретичних засад і практичних підходів до управління публічними фінансами, орієнтованих на досягнення макроекономічної стабільності, соціальної справедливості та сталого економічного зростання. У межах курсу вивчаються принципи формування та реалізації бюджетної, податкової, боргової і міжбюджетної політики, механізми перерозподілу доходів через бюджетну систему, а також інструменти підвищення результативності публічних видатків. Особлива увага приділяється питанням фіскальної децентралізації, фіскальної прозорості, цифровізації бюджетних процесів та оцінюванню ефективності державного фінансового управління. Вивчення дисципліни сприятиме розвитку аналітичних і дослідницьких компетентностей у сфері публічних фінансів, формуванню навичок оцінювання впливу фіскальної політики на економічну кон'юнктуру, соціальну диференціацію та конкурентоспроможність держави, а також виробленню здатності розробляти пропозиції щодо вдосконалення інструментів державного фінансового регулювання відповідно до європейських стандартів належного управління публічними коштами.

Структура курсу

Години (лек./практ.)	Тема	Результати навчання	Завдання
1	2	3	4
6/2	1. Наукова парадигма а фіскальної політики	Знати теоретико - організаційні засади, емпіричні та наукові підходи до прийняття рішень щодо державних фінансів за різної економічної кон'юнктури та соціальної ситуації. Застосовувати сучасні інструменти фіскальної політики у контексті усього комплексу сучасних знань щодо фінансів, банківської справи та страхування.	Питання, обговорення
6/2	2. Фіскальна політика як інститут держави	Вивчати підходи до аналізу поведінки суб'єктів фіску з урахуванням протилежних пріоритетів публічних інститутів, економічних агентів та громадян. Засвоїти особливості реалізації фіскальної політики з огляду на регіональні	Кейси, колективне обговорення

1	2	3	4
		відмінності та сформувані аналітичні навички оцінювання її ефективності. Уміти застосовувати сучасні інструменти та методи фіскальної політики в комплексі з актуальними знаннями у сфері фінансів, банківської справи та страхування..	
4/2	3. Напрямки і форми фіскальної політики	Знати форми фіскального впливу на індивідуума та економічних агентів та напрями такого впливу залежно від цілей держави. Навчитись передбачати зміну економічної та соціальної ситуації, кон'юнктури залежно від фіскальних рішень в держави та світових тенденцій.	Дискусії, колективне обговорення
4/2	4. Державні витрати та трансфертні платежі	Розуміти сучасні підходи до використання інструменту державних видатків. Вміти приймати рішення ефективного розміщення державних видатків. Знати механізми проведення та виграшу тендерних торгів.	Дискусії, колективне обговорення кейси
4 /1	5. Оподаткування та податкове регулювання у фіскальної політики	Обґрунтовувати та розуміти природу, поняття, необхідність та напрями використання інструменту податків при реалізації фіскальної політики. Передбачати та оцінювати ступінь впливу оподаткування, його зміни на матеріальне становище платника.	Колективне обговорення Задачі
4/2	6. Борговий інструментарій фіскальної політики	Розуміти можливості та напрями використання боргового інструментарію; розрізняти його суть та види. Застосовувати сучасну практику запозичень у фіскальної політики у контексті усього комплексу сучасних знань щодо фінансів, банківської справи, страхування.	Дискусії, тести, питання, задачі
4/2	7. Проблемні аспекти функціонування фіскальної політики	Опанувати теоретичні і практичні аспекти впливу сторонніх факторів (політичних, часових, грошово - кредитних, глобальних) на ефективність фіскальної політики. Передбачати та аналізувати ступінь зміни ефективності фіскальних рішень під впливом зовнішніх факторів. Взаємозв'язок та взаємовплив фіскальної політики та державного боргу. Вплив різновидів дефіцитів бюджету на досягнення цілей фіскальної політики	Кейси, питання, ситуації

Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Барановський О. І. Координація фіскальної і монетарної політики. Фінанси України. 2024. № 2. С. 7-25.
2. Бюджетний кодекс України. Урядовий кур'єр. 25.06.2010. № 131.
3. Ефективна економіка. 2024. № 2. URL: <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.2.41>
4. Луцик А. І. Обґрунтування пріоритетності досягнення цілей сталого розвитку у здійсненні фіскальної політики. Світ фінансів. 2021. Вип. 1(66). С. 89-101.
5. Лук'яненко І. Financial Policy of Ukraine for the Maintenance of Economic Stability, Competitiveness and Growth. Економічна стратегія. УКМА, 2023.
6. Податковий кодекс України. / Верховна Рада України. Офіц. вид. Голос України від 04.12.2010. № 229-230. (Бібліотека офіційних видань).

7. Фіскальна політика України / відп. за вип. Крисоватий А. І. (д.е.н., проф.). DSpace WUNU. – PDF - версія з авторським контролем.
8. Сунцова О. О. Budget decentralization: state and problems in Ukraine / Public Governance under Decentralization: Experience, Challenges, and Prospects. U - Sun, 2025. 121 с.
9. Coordination of fiscal and monetary policy in Ukraine. 2024. ResearchGate.
10. Becker T., Eichengreen B., Gorodnichenko Y. та ін. Post - war macroeconomic framework for Ukraine. CEPR Press. 2023.
11. Checherita - Westphal C., Freier M., Muggenthaler P. Euro area fiscal policy response to the war in Ukraine and its macroeconomic impact. ECB Economic Bulletin. 2022. Issue 5.
12. Christina D. Romer. The Fiscal Policy Response to the Pandemic. Brookings Papers on Economic Activity. BPEA Conference Drafts, March 25, 2021. URL: https://www.brookings.edu/wp-content/uploads/2021/03/BPEASP21_Romer_conf - draft_updated.pdf
13. Dmytro Zakharov, Halyna Kryshthal, Anatolii Lutsyk, Halyna Vasylevska, Alla Chornovol. Efficiency of Fiscal and Monetary Policy in the Challenging Economic Environment. Economic Affairs. Vol. 69, 2024. С. 239-249. DOI: 10.46852/0424 - 2513.1.2024.25
14. Fiscal Monitor, April 2022: Fiscal Policy from Pandemic to War. International Monetary Fund. 2022.
15. Lacey E., Massad J., Utz R. A Review of Fiscal Policy Responses to COVID - 19. Equitable Growth, Finance and Institutions Insight. World Bank, Washington, DC, 2021. URL: <https://openknowledge.worldbank.org/handle/10986/35904>
16. Lutsyk A., Pravdiuk M., Deneha O., Puhalskyi V., Shepe L. Fiscal Tools for Promoting Efficient Economic Growth. Archives Des Sciences. 2024. Vol. 7, Issue 6. DOI: <https://doi.org/10.62227/as/74608>
17. Ukraine's fiscal developments and needs for economic recovery, reconstruction and European integration. wiiw Working Paper. 2024.
18. Zolkover A., Lutsyk A., Kapyrulya M., Zhygalo I., Kolomiets H. Fiscal Measures and Their Consequences: European Experience Against Ukrainian Perspectives. Archives Des Sciences. 2024. Vol. 74, Issue 3. С. 146-151. DOI: <https://doi.org/10.62227/as/74324>

Додаткові:

1. Возняк Г., Патицька Х., Сороковий Д. Зміна поведінки суб'єктів економіки в умовах війни в Україні. Світ фінансів. 2023. Вип. 3(76). С. 8-20. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/handle/316497/50051>
2. Гребеножко Р. Концептуалізація фіскальної політики у сучасних умовах. EconomDevelopment. 2024. URL: <https://www.economdevelopment.in.ua/index.php/journal/article/view/1122>
3. Дмитрів В. Економічна сутність і роль майнових податків в Україні. Світ фінансів. 2021. Вип. 1(66). С. 201-209. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/handle/316497/42496>
4. Дзюблук О. Теоретичні аспекти координації монетарної і фіскальної політики як необхідної умови забезпечення макрофінансової стабільності. Світ фінансів. 2024. Вип. 2(79). С. 8-27.
5. Дяконенко О. Соціальний капітал територіальних громад України в умовах війни: сучасні трансформації та прогнози зрушення. Демографія та соціальна економіка. 2023. № 2. С. 54-71.
6. Західна О. Р., Дубик В. Я., Даниляк Я. А. Вплив місцевих податків та зборів на фінансову стійкість територіальних громад в умовах війни. Економіка. Фінанси. Право. 2024. № 6. С. 59-62.
7. Лютий І., Рожко О., Лютий С. Оптимізація видатків державного бюджету України в умовах війни. Світ фінансів. 2022. Вип. 4(73). С. 45-55. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/handle/316497/49029>
8. Пелех О. Фіскальна політика в умовах війни. DSpace WUNU. 2024. URL: <https://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/53132/1/11.%20Пелех%20О.%20ФФАм - 21.pdf>
9. Ткачик О. П. Організаційно - правові детермінанти фіскальної політики. Економіка і регіони. 2021. URL: https://www.econom.stateandregions.zp.ua/journal/2021/3_2021/22.pdf
10. Тітенко О. Фіскальна політика України: значення та особливості. KNEU Institutional Repository. 2025. URL: <https://ir.kneu.edu.ua/items/e00364c7 - 238c - 4d40 - 871f - e24efeb61569>
11. Трофімчук М., Трофімчук О. Особливості управління державним боргом України в умовах війни. Вісник

- економіки. 2023. № 3(109). С. 198-211. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/handle/316497/49937>
12. Шаров О. Міжнародний досвід монетарної політики в умовах війни: уроки для України. Журнал європейської економіки. 2022. Т. 21. № 2(81). С. 174-189. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/handle/316497/51055>
 13. Якушко І. Фіскальна політика: сутність та особливості впливу. REICST. 2022. URL: <https://reicst.com.ua/pmt/article/download/2022 - 6 - 03 - 04/2022 - 6 - 03 - 04/556>
 14. Bogdan T. та ін. Ukraine's fiscal developments and needs for economic recovery, reconstruction and European integration (Policy Report). 2024. URL: <https://wiiw.ac.at/ukraine - s - fiscal - developments - and - needs - for - economic - recovery - reconstruction - and - european - integration - dlp - 7090.pdf>
 15. Borissov K., Hashimzade N. Fiscal policy and inequality in a model with endogenous positional concerns. arXiv. 2021. URL: <https://arxiv.org/abs/2107.00410>
 16. Bratian V., Bucur A., Oprean C., Tanasescu C. Discretionary vs. nondiscretionary in fiscal mechanism: Non - automatic fiscal stabilisers vs. automatic fiscal stabilisers. arXiv. 2025. URL: <https://arxiv.org/abs/2501.08981>
 17. Current trends in fiscal policy development in Ukraine: theory, methodology, practice. 2025. URL: https://www.researchgate.net/publication/362996294_CURRENT_TRENDS_IN_FISCAL_POLICY_DEVELOPMENT_IN_UKRAINE_THEORY_METHODODOLOGY_PRACTICE
 18. Telarico F. A. Forecasting pandemic tax revenues in a small, open economy. arXiv. 2021. URL: <https://arxiv.org/abs/2112.15431>

Інтернет - ресурси:

1. Fiscal Policy from Pandemic to War. International Monetary Fund (IMF). IMF eLibrary. 2022. URL: <https://www.elibrary.imf.org/downloadpdf/display/book/9781513598789/CH001.pdf>
2. Ministry of Finance of Ukraine. (n.d.). Budget. URL: <https://mof.gov.ua/en/budget>
3. Ministry of Finance of Ukraine. (n.d.). Budget policy. URL: <https://mof.gov.ua/en/budget - policy>
4. Ministry of Finance of Ukraine. (n.d.). Debt policy. URL: <https://mof.gov.ua/en/borgova - politika>
5. Ministry of Finance of Ukraine. (n.d.). Mission and principles. URL: <https://mof.gov.ua/en/mission - and - principles - of - work>
6. Ministry of Finance of Ukraine. (n.d.). News. URL: <https://mof.gov.ua/en/news>
7. Ministry of Finance of Ukraine. (n.d.). Orders of the Ministry of Finance of Ukraine in 2025. URL: https://mof.gov.ua/en/orders_of_the_ministry_of_finance_of_ukraine_in_2025 - 823
8. Ministry of Finance of Ukraine. (n.d.). State Debt and State - guaranteed Debt. URL: https://mof.gov.ua/en/derzhavnij - borg - ta - garantovaniy - derzhavju - borg_osn_inf
9. OECD. (2025). OECD Economic Surveys: Ukraine 2025 - Fostering Macroeconomic Stability and a Sustainable Recovery. OECD Publishing. URL: https://www.oecd.org/en/publications/oecd - economic - surveys - ukraine - 2025_940cee85 - en/full - report/fostering - macroeconomic - stability - and - a - sustainable - recovery_24ed81a1.html
10. Ukraine: Eighth Review Under the Extended Arrangement. (2025). International Monetary Fund (IMF). URL: <https://d1e00ek4ebabms.cloudfront.net/production/uploaded - files/1ukrea2025002 - print - pdf - 05da79eb - 498e - 46d9 - 8ab1 - 651213ba3ed2.pdf>
11. Ukraine: Fourth Review of the Extended Arrangement Under the Extended Fund Facility. (2024). International Monetary Fund (IMF); Ministry of Finance of Ukraine. URL: <https://mof.gov.ua/storage/files/IMF - Ukraine%20Letter%20of%20Intent%20and%20Memorandum%20for%20Economic%20and%20Financial%20Policy.pdf>
12. Ukraine Macroeconomic Handbook – April 2025. Kyiv School of Economics. 2025. URL: https://kse.ua/wp - content/uploads/2025/04/UA_Macro_Handbook_Apr2025.pdf

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Оцінювання результатів навчання з дисципліни «Фіскальна політика» здійснюється на основі системного

підходу, який поєднує поточний, модульний та підсумковий контроль знань, умінь і навичок здобувачів. Метою є комплексна перевірка рівня сформованості фахових компетентностей, аналітичного мислення, здатності до обґрунтованого прийняття управлінських рішень у сфері публічних фінансів. У процесі вивчення дисципліни використовуються такі засоби оцінювання, як поточне опитування, тестування, аналітичні та розрахункові завдання, кейс - методи, контрольні роботи, оцінювання самостійної роботи студентів, наукова дискусія та дебати, модульний контроль, інші види індивідуальних і групових завдань. Водночас, методи демонстрування результатів навчання – це усна та письмова відповідь на теоретичні питання; результати тестових завдань в електронній системі; презентація індивідуальних і групових практичних проєктів; аналіз кейсів і ситуаційних завдань; підготовка та захист презентацій, есе, аналітичних звітів; участь у наукових обговореннях, тренінгах, семінарах, іспит.

Політика оцінювання

Система оцінювання зорієнтована на формування у студентів здатності до глибокого розуміння механізмів фіскального регулювання, критичного аналізу державної фінансової політики, а також практичного застосування здобутих знань у професійній діяльності.

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Для виконання усіх видів завдань студентами і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів проводиться в установленому порядку.

Політика щодо академічної доброчесності: Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Під час контрольного заходу студент може користуватись лише дозволеними допоміжними матеріалами або засобами, йому забороняється в будь якій формі обмінюватись інформацією з іншими студентами, використовувати, розповсюджувати, збирати варіанти контрольних завдань..

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в дистанційній формі за погодженням із керівником курсу з дозволу керівництва факультету.

Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100 - бальною шкалою) з дисципліни «Фіскальна політика» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	Модуль 4
20%		20%		5%	15%
Поточне оцінювання		Модульний контроль		Тренінг	Іспит
Усне опитування та тестування по 4 темах.		Модульна контрольна робота по 4 темах		Практичні завдання по розрахунку податкових зобов'язань окремих податків	Реферати та Есе відповідно до тематики Самостійної роботи
					Теоретичне усне опитування 25 балів Презентація проєкту - 75 балів Або 25 тестів по 3 бали за кожен тест - 75 балів; теоретичне питання - 25 балів

Важливою складовою навчання за освітньо-науковою програмою «Публічні фінанси» у межах вивчення дисципліни «Фіскальна політика» є участь студентів у заходах неформальної та інформальної освіти, а також у додатковій науковій діяльності в межах освітньої компоненти. Результати такої діяльності можуть бути

перезараховані за наявності офіційних підтверджувальних документів, засвідчених печаткою установи (організації, підприємства), що їх видала. До таких документів належать сертифікати про проходження курсів, стажувань, тренінгів, вебінарів, воркшопів тощо, а також довідки про апробацію результатів наукових досліджень студента.

Перезарахування результатів неформальної чи інформальної освіти, а також наукової роботи здійснюється у межах окремого модуля, відведеного для самостійної роботи (Модуль 3). Кількість балів визначається викладачем після аналізу поданих документів - з урахуванням змісту програми, тривалості, результатів навчання або дослідницької діяльності.

Форми і критерії оцінювання

Поточне оцінювання здійснюється шляхом визначення середнього арифметичного балів, отриманих здобувачем освіти протягом аудиторних занять. Оцінювання навчальної активності студента проводиться не рідше одного разу за два заняття. У разі пропуску практичного заняття студент зобов'язаний відпрацювати пропущений матеріал під час консультації викладача. Якщо відпрацювання не здійснено, заняття оцінюється в 0 балів, що враховується під час обчислення середнього поточного результату.

Здобувачі освіти, які навчаються за індивідуальним графіком, проходять поточне оцінювання у формі консультацій або виконання відповідних завдань у системі Moodle у позааудиторний час, з дотриманням установлених термінів і вимог до якості виконання.

Поточне опитування під час заняття:

90-100 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань;

75-89 балів – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки;

65-74 бали - в цілому володіє навчальним матеріалом та викладає його основний зміст, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки;

60-64 бали – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань, допускаючи при цьому суттєві неточності;

1-59 балів - не володіє навчальним матеріалом, не розкриває зміст теоретичних питань.

Модульна робота:

Модульна робота включає 2 теоретичних питання та 10 тестів.

За належне розкриття теоретичного питання студент може отримати від 0 до 30 балів.

15-30 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, всебічно, аргументовано та глибоко розкриває зміст завдання;

1-14 балів – в цілому володіє навчальним матеріалом, але не в повному обсязі, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст завдання, допускаючи при цьому суттєві неточності.

Тести оцінюються наступним чином:

4 бали - на тест надано правильну відповідь.

0 балів - на тест надано неправильну відповідь.

Тренінг:

81-100 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст завдань тренінгу.

61-80 балів – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.

41-60 балів – в цілому володіє навчальним матеріалом та викладає його основний зміст, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.

20-40 балів - не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст завдань тренінгу, допускаючи при цьому суттєві неточності.

Самостійна робота:

підготовка реферату

40-60 балів - зміст реферату повністю відповідає встановленим вимогам, містить елементи самостійного дослідження.

20-39 балів – зміст реферату в основному відповідає встановленим вимогам, можуть бути несуттєві неточності, відсутні елементи самостійного дослідження;

1-19 балів – на недостатньому рівні висвітлює проблему, яка досліджувалася, логічного не завершений аналіз і оцінка стану об'єкту дослідження; наведені авторські пропозиції і рекомендації є загальними (без урахування особливостей об'єкту дослідження) і недостатньо обґрунтованими; припускається значних помилок у розрахунках при розв'язанні практичних завдань роботи.

презентація результатів дослідження

30-40 балів – під час презентації результатів виконаного дослідження демонструє знання і розуміння теми, викладає матеріал у логічній послідовності, показує уміння аналізувати і узагальнювати теоретичний і практичний матеріал та високий рівень підготовки презентації.

11-29 балів – матеріал презентує у логічній послідовності, робить певні узагальнення і висновки, але не наводить практичних прикладів у контексті тематичного теоретичного матеріалу або допускається незначних помилок у формулюванні термінів, категорій, розрахунках при розв'язанні практичних завдань, презентація роботи при цьому має незначні недоліки як за змістом, так і за оформленням.

1-10 балів - матеріал презентує фрагментарно, без логічної послідовності, презентація роботи при цьому має значні недоліки як за змістом, так і за оформленням.

Підсумковий контроль:

Проводиться у двох рівнозначних формах, обраних кафедрою або за погодженням із викладачем:

Варіант 1 - Іспит (традиційна форма):

- Теоретичне питання - 25 балів (оцінюється глибина, логічність і самостійність відповіді);
- Тестування - 75 балів (оцінюється повнота і правильність відповідей, рівень розуміння взаємозв'язків між темами).

Варіант 2. Усне опитування і презентація результатів проєкту (Перелік тем для проєктів дивитися у «Робочій програмі» даного курсу. Цей варіант підсумкового контролю передбачає поєднання двох взаємодоповнювальних форм перевірки навчальних досягнень студентів - усного опитування та презентації результатів індивідуального або групового проєкту, що забезпечує комплексну оцінку рівня засвоєння знань, аналітичного мислення та професійних компетентностей.

1. Усне опитування (до 30 балів)

Метою усного опитування є перевірка розуміння студентом ключових понять, закономірностей і механізмів фіскальної політики, здатності робити узагальнення, аналізувати фактичні дані, формулювати висновки та аргументовано відстоювати власну позицію.

Критерії оцінювання:

- Повнота та правильність відповідей - до 10 балів;
- Здатність до узагальнення, аналітичне мислення - до 10 балів;
- Логічність, послідовність і переконливість викладу матеріалу - до 5 балів;
- Термінологічна грамотність і культура мовлення - до 5 балів.
- Під час опитування студент повинен продемонструвати не лише знання теоретичних основ дисципліни, а й уміння застосовувати їх у контексті реальних економічних процесів та сучасної фіскальної практики.

2. Презентація проєкту (до 70 балів)

- Презентація є практичною формою підсумкового контролю, що передбачає представлення результатів дослідження або аналітичного проєкту, виконаного протягом семестру. Вона оцінює здатність студента інтегрувати теоретичні знання, застосовувати методи економічного аналізу та презентувати результати у зрозумілій, структурованій формі.
- Критерії оцінювання:
- Змістовність і наукова логіка викладення - до 20 балів;
- Глибина дослідження та якість аналітичного опрацювання матеріалу - до 15 балів;
- Відповідність темі, актуальність і практична значущість проєкту - до 10 балів;
- Обґрунтованість висновків та пропозицій - до 10 балів;
- Якість візуального оформлення презентації (структура, інфографіка, стиль, дизайн) - до 10 балів;
- Рівень захисту (уміння аргументовано відповідати на запитання, комунікативні навички, впевненість у викладі) - до 5 балів.
- Захист може проходити індивідуально або в малих групах, із дотриманням регламенту (7-10 хвилин

на виступ, до 5 хвилин на обговорення).

Підсумкове оцінювання.

Обидві складові мають рівнозначну вагу у формуванні загальної оцінки, оскільки в сукупності вони дозволяють оцінити:

- глибину теоретичних знань і розуміння предмету;
- уміння застосовувати набуті знання в аналітичній та практичній діяльності;
- навички комунікації, презентації та аргументації;
- здатність працювати з інформаційними ресурсами, статистикою, економічними показниками.

Шкала оцінювання:

ECTS	Бали	Зміст
A	90 - 100	Відмінно
B	85 - 89	Добре
C	75 - 84	Добре
D	65 - 74	Задовільно
E	60 - 64	Достатньо
FX	35 - 59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1 - 34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом